

Στην παιδεία που διεκδικούμε, **δεν υπάρχει χώρος για αυθεντίες**. Η ισότητα ανάμεσα σε διδασκόμενο και διδάσκοντα είναι δεδομένη. Η μετάδοση γνώσεων και ιδεών είναι αμφίδρομη, γεγονός που προωθεί και την έρευνα, αφού καθένας μπορεί να προτείνει τον προβληματισμό του σε όλους και να συζητηθεί ισότιμα. Ο ρόλος του καθηγητή είναι αποκλειστικά λειτουργικός: αποτελεί το κίνητρο για την ενεργοποίηση των μαθητών του και με ολοκληρωμένες προτάσεις και όχι μονόπλευρες απόψεις 'καθοδηγεί' τη διαδικασία.

Στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, διαμορφώνεται εκ των προτέρων και η μελλοντική επαγγελματική ιεράρχηση των μαθητών: Ο διαχωρισμός των ανώτατων ιδρυμάτων σε ΑΕΙ και ΤΕΙ και των ανώτερων σε ΓΕΛ-ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ. Κάθε σπουδαστής σε οποιοδήποτε από τα παραπάνω, βγαίνει με συγκεκριμένα κριτήρια στην αγορά εργασίας που καθορίζονται αυτόματα από τη μορφή της εκπαίδευσής του. Είναι σα να γίνεται ένα ξεκαθάρισμα, ώστε από την κοινωνία να φιλτραρισθεί μόνο η «αφρόκρεμα». Αλλά και στο πανεπιστήμιο, το σπάσιμο σε κύκλους των σπουδών και ο διαχωρισμός σε προ- και μετά- πτυχιακό συνεπάγεται την ιεράρχηση των διδασκόμενων. «Κύκλοι» και «αθυσίδες» είναι όροι που ακούμε στο πανεπιστήμιο και προωθούνται ως διαχειριστικά και δίκαια μέσα για την καλύτερη λειτουργικότητα των μαθημάτων, στην ουσία όμως αποτελούν φραγμούς και εντείνουν το αίσθημα ανισότητας. Η εκπαίδευση σήμερα είναι εμφανώς ταξικά φορτισμένη και γίνεται προσπάθεια αυτό να ενταθεί περαιτέρω. Οποιοσδήποτε διαχωρισμός και ιεράρχηση προωθείται από το σύστημα, γίνεται για την τοποθέτηση ταξικών φραγμών και τη μετατροπή της παιδείας από δικαίωμα όλων σε δυνατότητα λίγων.

Στο πλαίσιο μιας Ενιαίας Εκπαίδευσης, ζητούμε την **κατάργηση οποιασδήποτε ιεραρχίας και φραγμού**. Χαρακτηριστικό είναι πως από την εκπαίδευση αυτή, όλοι προσκομίζουν τις ίδιες γνώσεις και έχουν τις ίδιες επαγγελματικές προοπτικές. Την **Ενιαία Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση** χαρακτηρίζει η ισότητα και η ιστιμία. Προφανώς για μετά το πέρας της αλλά και κατά τη διάρκειά της. Δεν αποτελεί απλώς εκπαιδευτικό μοντέλο αλλά και κοινωνικό, καθώς η παιδεία πρέπει να είναι **άρρηκτα συνδεδεμένη με την κοινωνία** τόσο ως προς το περιεχόμενο όσο και ως προς την οργάνωσή της.

Το περιεχόμενο και η δομή της εκπαίδευσης σήμερα. Η αξίες που πρέπει να διέπουν την Παιδεία.

Τα τελευταία χρόνια οι κατευθύνσεις που μπαίνουν από την κυβέρνηση και την ΕΕ βάζουν το ζήτημα της δια βίου εκπαίδευσης. Στην πράξη αυτό σημαίνει ένα συνεχές κυνήγι προσόντων, μια συνεχής διαδικασία επανακατάρτισης για να είναι ο εργαζόμενος πάντα συμβατός με τις ανάγκες της αγοράς. Έτσι ένα πτυχίο παύει να είναι επαρκές εφόδιο για τη δυνατότητα κάποιου να εργαστεί. Αντίθετα, χρειάζεται κάποιος για όλη τη ζωή να παρακολουθεί σεμινάρια, να δίνει εξετάσεις πληρώνοντας γι' αυτά και να πιστοποιεί συνεχώς τις γνώσεις του φτιάχνοντας έναν ατομικό κατάλογο δεξιοτήτων. Η κατάργηση των συλλογικών συμβάσεων ενισχύει αυτήν την κατεύθυνση, επιβάλλοντας την ατομική διαπραγμάτευση εργαζόμενου-εργοδότη και δίνοντας στον εργοδότη το δικαίωμα να μειώσει το μισθό με επιχείρημα την απουσία επανακατάρτισης. Τα παραπάνω εκτός των άλλων έχουν και σαν άμεση συνέπεια την καλλιέργεια του ανταγωνισμού και της λογικής του ατομικού δρόμου.

Κανείς δεν αμφισβητεί ότι η γνώση δεν είναι αποκομμένη από τη ζωή και ότι **καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής μας, μας είναι αναγκαίο να μαθαίνουμε**. Έτσι, η διάρκεια της μόρφωσης μας δεν πρέπει να περιορίζεται στα χρόνια του προβλεπόμενου εκπαιδευτικού συστήματος. Οι επιστημονικές ανακαλύψεις και ο όγκος των γνώσεων αυξάνεται συνεχώς άρα και για εμάς είναι αναγκαίο να **εμπλουτίζουμε τις γνώσεις μας** συνεχώς, όχι μόνο μέσω του εκπαιδευτικού συστήματος αλλά και από την ίδια την κοινωνία. Αυτή όμως η δυναμική και ζωντανή διαδικασία απόκτησης γνώσεων καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής μας ουδεμία σχέση έχει με το συνεχές ανταγωνιστικό κυνήγι προσόντων που θέλουν να μας επιβάλλουν μέσω του θεσμού της δια βίου εκπαίδευσης.

Κυρίως τα προγράμματα σπουδών στις περισσότερες σχολές αλλά και συνολικά το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού συστήματος σε όλες του τις βαθμίδες είναι διαμορφωμένο με στόχο να προσφέρουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν μόνο την παραγωγική διαδικασία και την επαγγελματική αποκατάσταση. Έτσι οι γνώσεις που παίρνουμε καταλήγουν σε ένα στείρο οικονομισμό. Από τις μικρές τάξεις μαθαίνουμε πως να ετοιμάζουμε και να παρουσιάζουμε "projects", πως να απευθυνόμαστε σε πελάτες, πως να δουλεύουμε για εταιρείες, πως να κυνηγάμε επαγγελματικά εφόδια και προσόντα. Όλη η λογική στην οποία στηρίζεται το περιεχόμενο και η λειτουργία της εκπαίδευσης που μας προσφέρεται είναι για να προετοιμάσει την ένταξη μας στη διαδικασία παραγωγής.

Η εκπαίδευση και η μόρφωση πρέπει φυσικά να μας παρέχουν εφόδια για να εργαστούμε αργότερα. Δεν πρέπει όμως να μένουν εκεί. Οι γνώσεις που δεχόμαστε από την εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να αφορούν την ίδια τη ζωή, **να διαμορφώνουν αξίες και ιδανικά**, να εγείρουν προβληματισμούς και να μας απεγκλωβίζουν από την άγνοια, να φτιάχνουν **ολοκληρωμένες προσωπικότητες** με εφόδια για τη ζωή και για την κοινωνία και όχι μόνο για τη δουλειά.

Το κεφάλαιο αντιλαμβάνεται την εκπαίδευση ως ένα ακόμη προϊόν και ως τέτοιο τη μεταχειρίζεται. Η επιστημονική έρευνα που γίνεται λοιπόν από τα πανεπιστήμια θεωρείται πως είναι πεδίο κερδοφορίας για το κεφάλαιο. Έτσι, διάφορες επιχειρήσεις βρίσκουν την ευκαιρία να εκμεταλλευτούν την επιστημονική έρευνα χρηματοδοτώντας προγράμματα και καθοδηγώντας την σύμφωνα με τα συμφέροντά τους. Από την άλλη, στα πανεπιστήμια προωθείται ο τεχνοκρατισμός, είτε ως η νέα τάση στην επιστήμη είτε ως επιβολή των συνθηκών της αγοράς. Αυτό που διδάσκεται στους φοιτητές είναι μια επιστήμη στείρα, χωρίς προβληματισμούς και ποιοτική συζήτηση, σαν ο μόνος ρόλος του πανεπιστημίου να είναι ο εφοδιασμός τους για την αγορά εργασίας, κάτι που σήμερα φαντάζει κωμικοτραγικό: το σύστημα να διαμορφώνει τους μελλοντικούς εργαζόμενους τους οποίους τελικά θα αφήσει στην ανεργία.

Στο πανεπιστήμιο που θέλουμε, η επιστημονική έρευνα γίνεται **από την κοινωνία και για την ίδια την κοινωνία**. Όπως ήδη είπαμε, η σχέση του με την κοινωνία είναι άρρηκτη, μια σχέση αλληλεξάρτησης. Το πανεπιστήμιο λοιπόν εντοπίζει τις ανάγκες της κοινωνίας και τροφοδοτείται από αυτές, ξεκινά μια διαδικασία έρευνας η ουσία της οποίας δεν περιορίζεται μόνο στα απτά αποτελέσματά της, αλλά και στη διαδικασία καθ' αυτή. Είναι σημαντικό, η Επιστήμη να έχει ένα **γερό ιδεολογικό υπόβαθρο**. Ένα ιδεολογικό υπόβαθρο με γνώμονα την **ισότητα, την ελευθερία** και το ουσιαστικά **κοινωνικό έργο** που η επιστήμη καλείται να παράγει.

Camera Obscura | EAAAK

cameraobscuraeaak.wordpress.com